

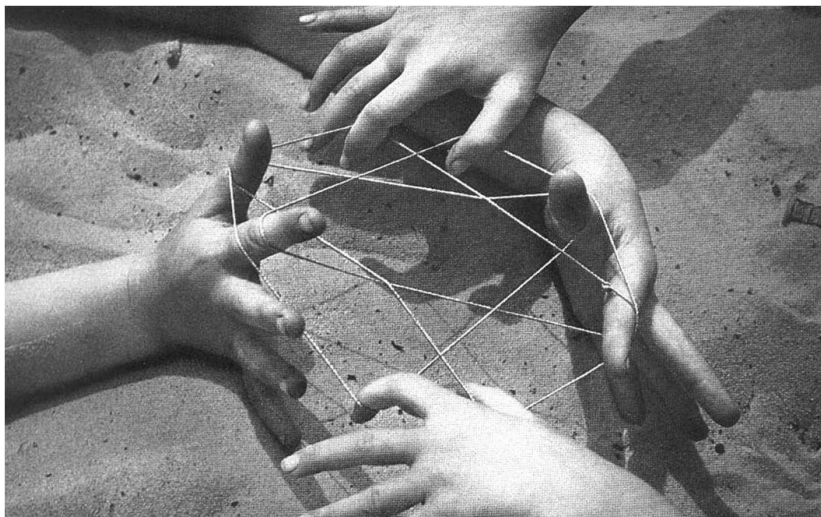
ObLIK poGLEda

Laubina oblikovnica

“Sačinjen sam od svega što sam vidio.” (Matisse)

Laubina oblikovnica namijenjena je djeci osnovnoškolskog uzrasta. Izvodi se kao jednosemestralni program posvećen načinu pristupa umjetničkom djelu. Primjeri su iz fundusa Laube.

Umjetnost je oduvijek dio društva u kojem se proizvodi. Koliko god institucionalni okvir pokušao stvoriti odnos prema njoj, uslijed tromosti i nesigurnosti institucija, uči se isključivo povijesni pristup gledanju umjetnosti. Danas još uvijek suvremena umjetnost nije dio školskog programa. Uče se kanoni, tehnike, veliki majstori i povijest umjetnosti. Međutim, ne razvija se kritički odnos prema vizualnom. Time se suvremene umjetničke prakse ne razumiju s obzirom da je njihov odnos prema prošlosti i kanonu višestruko kompliciran. Zadatak ovih radionica je omogućiti okvir u kojem bi se djeci ponudio drugačiji pristup umjetničkom djelu kroz praktične radionice. U njima se obrađuju različiti problemi s kojima su se suočavali i sami umjetnici i za njih pronalazili rješenja. Time bi na kraju polaznici razvili vlastiti konceptualni aparat koji bi im omogućio novi pogled na umjetnost danas.

1. Misli vidljivo

Početak ciklusa radionica otvaramo tezom kako je vizualna percepcija tek jedna interpretacija viđenog te da jedan crtež, slika ili kip nije činjenica već misao. Istraživanje *gustoća* nekog djela uvod je koji se mora svladati kako bi se mogao pratiti ciklus. Crtež je pri tom najjednostavniji alat kojim se služimo u likovnom izražavanju te je stoga odabran kao početnički alat za promišljanje vidljivog.

CILJEVI:

- Vizualni doživljaj pretvoriti u misaoni doživljaj
- Doživjeti prostor pogleda – opaziti obujam, vidljivost koja putuje kroz tijelo promatrača, doživjeti osjećaj vizualnog dodira
- Vidjeti tijelom ne samo očima – doživjeti pogled , misliti pogled, doživjeti pogled kao osjetilni prostor

METODE I ALATI:

- Igra slijepog miša sa predmetima – crtanje po sjećanju iz misli i zatvorenih očiju
- Crta i obris (crta se crtā)
- Picasso (crtež) + Ines Krasić (prostorni crtež)

2. Prostor pogleda

Druga radionica , nakon što je postavljena teza da je pogled misaoni i osjetilni prostor, otvara pitanje samog prostora pogleda. Pogleda koji je istovremeno vanjski prostor i onog nevidljivog prostora misli. Pogleda koji je čitanje površinskog sadržaja djela (boje, kompozicije...) i onog što osjećamo kad gledamo - vizualno dodirujemo.

CILJEVI:

- Promisliti prostor iz kojeg pogled kreće (osobni prostor – privatni) i prostor koji pogled prelazi (društveni prostor – javni)
- Shvatiti vlastitu poziciju u čitanju promatranog, misliti o prostoru djela (autorov prostor)
- Podijeliti svoj osobni prostor pogleda sa autorovim prostorom pogleda – razgovarati pogledom.

METODE I ALATI:

- Prozirnost stakla i gustoća staklene prozirnosti – npr. promatranje kroz staklo i promatranje gustoće stakla je prva vježba – čitati pogledom sadržaj – ne gledati kroz.
- Na odabranom autoportretu (Zlatana Vehabovića) analizirati pitanje pogleda, usporediti s klasičnim primjerima iz povijesti umjetnosti. (Lik sa djela gleda prema promatraču ili ne, zašto)
- Složiti prostor kao prostor sa slike – scenu u koju svaki polaznik radionice zauzima poziciju autora ili lika sa slike i pri tom opisuje svoje osjećaje u toj poziciju.
- Fotografiranje svih polaznika (jedni druge) u sceni kao na slici te zapisivanje kratkog opisa doživljaja.
- Pokazivanje snimljenih fotografija jedan drugom i opisivanje pogleda o sebi i o drugima, pogleda prema drugom i sebi.

3. Vidi sebe

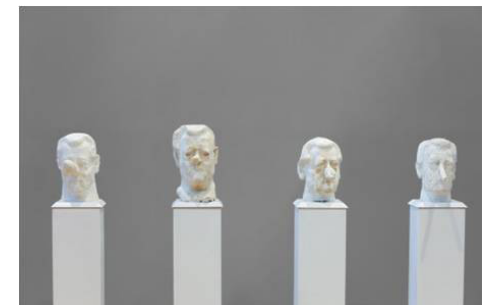
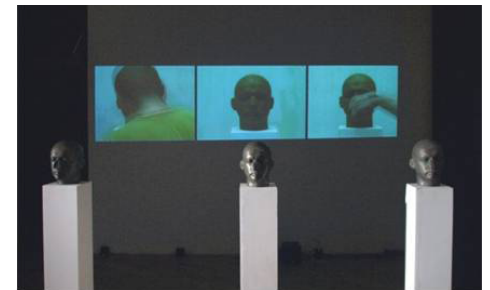
U trećoj radionici, koristeći autoportrete iz zbirke, otvara se problem pogleda prema sebi. Razmišljanjem o vlastitoj reprezentaciji, svaki put u drugoj životnoj situaciji, cilj je razumjeti nestalnost vlastitog lika i biti spreman poigravati se s njim. Prihvatiti nestalnost, neizvjesnost, nesigurnost i vrijeme kao kreativne procese.

CILJEVI:

- Prihvatiti nestalnost vlastitog *lika* u svakodnevi.
- Slika o sebi nije nikad konačna i realna i ovisi o trenutnom osjećaju koji imamo prema sebi, isto kao i naša slika o drugome.
- Vlastito zadovoljstvo i nezadovoljstvo svojim *likom* prihvatiti kao uobičajen razvojni proces i naučiti se poigravati s njim.
- Umjetnost shvatiti i kao mjesto igre sa vlastitim *likom*.

METODE I ALATI:

- Zadatak svih polaznika biti će da pripreme desetak foto autoportreta ili starih fotografija sebe u raznim svakodnevnim situacijama (u školi, u vrijeme školskog testa, u obitelji, pred spavanje, u kupaoni, u društvu, na zabavi, u gostima i sl.) koji nakon što smo ih isprintali na velike formate postaju podloge za intervenciju. Intervenira se dodavanjem elementa (crtež ili kolaž) koji će najbolje opisati osjećaj koji polaznik ima prema slici sebe u tom trenutku. Primjerice, autoportret Kožarića sa dugim nosom kao Pinokio, Korkut koji tuče svoj autoportret ili *Okršaj* Ivana Fijolića sa samim sobom u liku i pozici figurice kauboja kakvim se igrao u djetinjstvu.

4. Vidi drugog

Četvrta radionica bavi se odnosom prema drugima koji su oko nas (obitelj, prijatelji i sl). i kako se taj odnos koji je emocionalan prikazuje u suvremenoj umjetnosti.

CILJEVI:

- Isticanje važnosti pokazivanja emocija i opisivanja vlastitih odnosa.
- Određenu emociju i svoj odnos prema nekom drugome iskazati kroz konkretnu akciju, crtež, sliku, fotografiju, performans.
- Kroz izvedbu dolazi do verbalizacije konkretnog emocionalnog stanja.

METODE I ALATI:

- Nakon gledanja rada *Svijeća za Editu* Vlaste Žanić i kratkog razgovora na temu performansa koji Žanić izvodi za prijateljicu koje više nema, polaznici će kroz razgovor pokušati pronaći koje su to osobe i emocije (ljutnja, tugovanje, sreća, ljubav) koje oni sami žele pokazati svima. Nakon samog razgovora svaki polaznik smišlja svoj rad koji izvodi i kojem je cilj opisivanje neke osobne emocije nastale u odnosu prema drugom. Radovi se tijekom radionice snimaju kako bi bili prezentirani na završnoj prezentaciji.

5. Vidi poruku

U petoj radionici otvara se pitanje postojanja i prihvaćanja raznih simbola u našem odrastanju. Onih koje sami odaberemo kroz odrastanje (likovi heroja iz filmova i stripova) i onih koje naslijedimo kao društveno naslijeđe (Isus, Bogorodica, Djed Mraz i sl.). Razumijevanje o postojanju simbola i njihova rekontekstualizacija dovodi do promišljanja koje su to osobine koje određeno vrijeme odrastanja i kulturni krug u kom se odrasta nameće.

CILJEVI:

- Razumjeti kontekst u kojem odrastamo i prepoznati njegove simbole.
- Prihvatiti da drugi kulturni krugovi imaju neke druge simbole (vidjeti primjere)
- Shvatiti koliko vrijeme u kojem se odrasta i njegovi specifični simboli (likovi heroja i zvijezda) i njihove osobine utječu na formiranje vlastitih vrijednosti i uzora.

METODE I ALATI:

- Preko radova Ivana Fijolića koji se poigrava likovima junaka iz vlastite mladosti i likovima Isusa i Marije, kojima jednostavnim promjenama daje sasvim druga značenja i dovodi ih u pitanje smisla i u kontekst s drugim kulturama i simbolima, propituje se koje su to osobine i likovi koji su danas djeci simboli. Kroz radionicu će se današnji heroji i vrijednosti rekontekstualizirati. Koristit će se metoda kolaža. Polaznici će dobiti predloške neočekivanih situacija u koje će lijepiti svoje heroje – likove koji su popularni danas. Kroz razgovor će se problematizirati vrijednosti sadašnjeg trenutka i njegovi heroji.

6. Vidi razliku

Šesta radionica otvara temu pogleda prema svemu onome svakodnevnom što nam je izvan očekivanog.

Razbijanje očekivanih pravila i prikazivanje poznatih predmeta ili situacija na nov način.

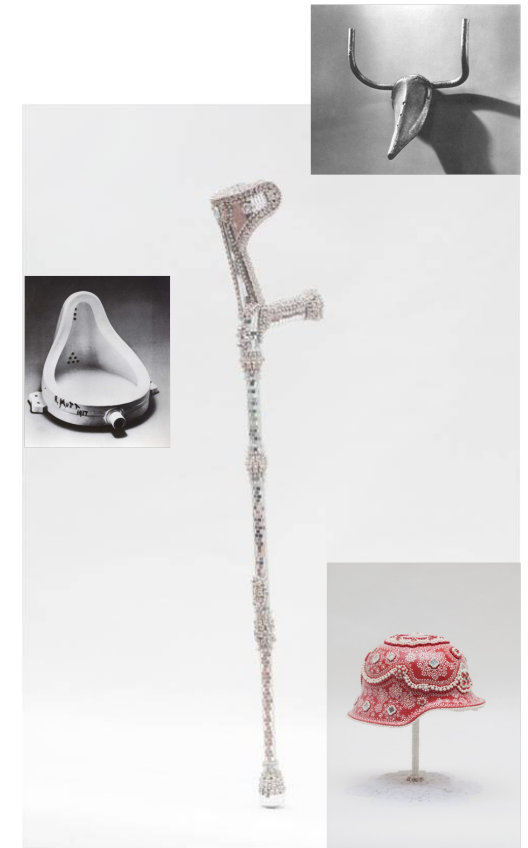
Dodavanje novog značenja poznatim i očekivanim situacijama.

CILJEVI:

- Osvijestiti vlastite predrasude i naučiti vidjeti razliku u poznatom.
- Svakodnevne situacije i oblike moći promatrati na više načina.
- Uz pomoć kreativnosti tražiti razliku u uhodanim i očekivanim pravilima i slikama - dizajnirani šljem ili invalidska pomagala

METODE I ALATI:

- Uvodni dio radionice pokazat će neke primjere odabranih predmeta Kristijana Kožula u usporedbi s tim predmetima u njihovoj svakodnevnoj upotrebi. Usporediti sa sličnim slučajevima kada se metoda rekontekstualizacije koristi u Povijesti umjetnosti (*Pisoar*, Duchamp ili *Glava bika*, Picasso). Upitati se zašto je danas pretjerano ukrašavanje predmeta (redizajn) potreban za promijeniti značenje dok je u vrijeme Duchampa i Piccasa bilo dovoljno samo promijeniti kontekst. Djeca će u radionicu donijeti svoje stare plišane i druge igračke od kojih će se izraditi instalacija. Zadatak djeci će biti da uz pomoć fotoaparata cijeli tjedan do sljedeće radionice postavljaju svoju igračku u krajnje neočekivane situacije koje sami zamisle i naprave mali album neočekivanog .

7. Vidi osobinu forme i vrijeme

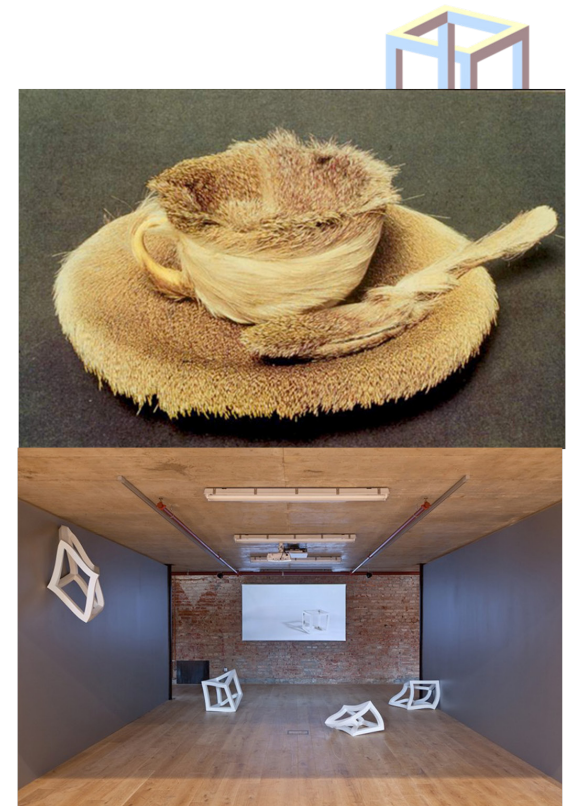
Sedma radionica bavi se temom osobine forme – njene statičnosti i prolaznosti vremena, nestalnosti u suvremenoj umjetnosti i suvremenom društvenom konceptu. Govori o tome da forma, koliko god jednostavna i klasična bila, uvijek ima svoj karakter i narav.

CILJEVI:

- Uvidjeti da forma osim oblika ima i osobine (slabost – snaga)
- Razumjeti koncept prolaznosti i nestalnosti kao element suvremenosti.
- Otkriti razliku između suvremene umjetnosti i koncepta vremena nasuprot tradicionalnih statičnih muzejskih i umjetničkih koncepcija

METODE I ALATI:

- Radionica se oslanja na rad Alema Korkuta *Slabost/Snaga*. Nakon gledanja rada i uvodne prezentacije voditelja gdje će im se pokazati slični primjeri iz suvremene umjetnosti koji objašnjavaju osobinu forme (npr. Meredith Oppenheim ili Esher - *Cube*) polaznici radionice imat će zadatak da iz raznih materijala (spužva, krzno, bodljikava žica, ...) naprave razne forme koje su neočekivane za materijal koji im je ponuđen te promisle o njihovim osobinama i naravi.

8. Vidi uzorak koji ponavljaš

Osma radionica bavi se temom uzorka i ponavljanja. Uzorak i ponavljanje ovdje su promatrani kroz iskustvo. Na taj način otvaraju se pitanja odrastanja pojedinca i uklapanja u grupu te prihvaćanja društvenog konteksta u kojem živi.

Radionica propituje ljudsku spontanost pojedinca i istovremenu potrebu grupe (društva) za stvaranjem kontroliranog sustava.

CILJEVI:

- Razumjeti društvene okolnosti života u zajednici i nametnute uzorke ponašanja kao i slike koje prihvaćamo i ponavljamo (zašto i kada to činimo).
- Promotriti uzorak i ponavljanje u svakodnevnom ponašanju jedan je od načina razumijevanja i prihvaćanja svega onog što nam je nejasno i što nas straši te način na koji stvaramo osjećaj pripadanja zajednici (npr. generacijskoj skupini - razredu, obitelji, navijačima nekog sportskog kluba, obožavateljima nekog glazbenog uzorka ili sl...)
- Vizualiziranje uzorka i ponavljanja u ponašanju je trenutak razumijevanja. Time dotadašnji poznati uzorak ponašanja slabi ili jača te se otvara mogućnost stvaranja novih veza i uzoraka.

METODE I ALATI:

- Nakon kratkog uvoda koji objašnjava potrebu društva za stvaranjem istih ili sličnih uzoraka ponašanja koji se nakon što se dovoljno puta ponove postaju sistem ponašanja pojedinca i grupe, polaznici dobivaju zadatak da verbaliziraju koji su to njihovi uzorci ponašanja koji se ponavljaju, zašto i kada ih koriste. Potom to iskustvo zajedno vizualiziramo i pretvaramo u znak (od ponuđenih elemenata koje su dobili, čepovi popularnih pića, plastične čaše, plastični tanjuri, kopča školske torbe, četkica za zube, školska bilježnica...). Odabrane znakove svaki polaznik na svoj način ponavlja na vlastitom radu na temu koji problematizira njegov željeni uzorak u ponašanju.

9. Vidi misao

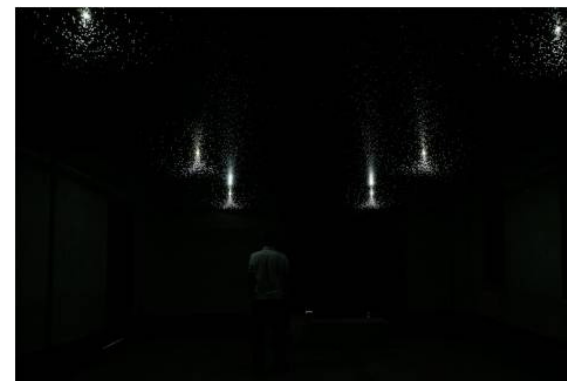
Ako je prva radionica u ciklusu nazvana MISLI VIDLJIVO a traži od polaznika da nauči vizualni doživljaj pretvarati u misaoni, tada je završetak prvog ciklusa koji se oslanja na fundus *Laube* radionica koja traži od polaznika da VIDI svoju MISAO. Bavi se iluzijom i granicama percepcije. Onim dijelom opažaja koji nakon obrade u mozgu (nakon što je promišljen ili doživljen) postaje neki novi fizički oblik. Pozicija je to Alise koja je tek nakon što je vidjela Bijelog Zeca koji joj je bio čudan zato što je obučen, otišla za njim u zemlju čudesa.

CILJEVI:

- Vidjeti vlastitu misao kao dio same stvarnosti .
- Prihvatiti sumnju u točnost percepcije, u definiranost prostora (forme) unaprijed, u statičnost .
- Doživjeti vlastiti trenutak i tijelo u prostoru kao element koji čini taj prostor.

METODE I ALATI:

- Radionica se oslanja na radove Ivane Franke. Nakon pojedinačnog i grupnog doživljaja rada *Latency (Sala Colonne)* s polaznicima će se problematizirati viđeno i doživljeno. Rad problematizira način konstruiranja vremena i prostora time što kretanje posjetitelja postaje sastavni dio samog rada i pri tom stvara iluziju oblika prostora za svakog posjetitelja pojedinačno. Tada neprisutno i nemoguće dobiva svoje mjesto i oblik (prostor).
- Vježba koja se radi nakon toga izrada je sasvim konkretnog prostora (oblika) uz korištenje čvrste, statične, geometrijske mreže i unutar prethodno pripremljenog pravila koje se poigrava percepcijom u trenu kada ga se promatra i koristi.

10. Budi znatiželjan jer znatizelja = znati + želja

Deseta radionica bavi se temom koncepcije *Laube* kao *Kuća za ljude i umjetnost*. Preko ideje koju *Lauba* promovira u svom konceptu i imenu želi se njegovati ZNATIŽELJU = STRAST OTKRIVANJA, RAZUMIJEVANJA, PRILAGOĐAVANJA, NEOVISNOG I KREATIVNOG RAZMIŠLJANJA. *Lauba* je lokalni naziv za kružni drvored korišten u Vrbovcu, a vjerojatno polazi od njemačke riječi *laub* koja označava lišće. Kružni drvored s krošnjama koje se jedva dotiču postao je mjesto igre, ali i natjecanja. Penjati se po tim krošnjama i osvojiti cijelu Laubu, a da se ne dotakne tlo. Bio je to sveti cilj. *Lauba* je bio i ostao pojam za inicijaciju kroz igru. Sada je *Lauba* opet to mjesto .

CILJEVI:

- Njegovati vještine dječjeg igrališta – učiti čineći.
- Otkriti prošlost i sadašnjost *Laube* (jahaonica austrougarske vojske, *Tekstilni kombinat Zagreb, Kuća za ljude i umjetnost*)
- Objasniti hibridnost funkcije (poslovni dio i zbirka) te koncept nestalnog postava.
- Razumjeti pojam kustosa i kako izgleda njegov posao i radni dan i pojam rekonstrukcije.

METODE I ALATI:

- U ovoj radionici, kao završetak ciklusa od 10 radionica *Laubine oblikovnice* koje smo nazvali *obLIK poGLEda* promatrat će se *Lauba* kao prostor - njegova prošlost i sadašnjost i *Lauba* kao ideja – *Kuća za ljude i umjetnost* .
- Polaznicima radionica bit će pokazan kompletan prostor i objašnjen kustoski koncept.
- Ova radionica postaje uvod u njihovu završnu prezentaciju gdje cijela grupa polaznika s voditeljima postaje Kustos i osmišljava svoju završnu prezentaciju.

1 1. Radionica na kojoj se postavlja i priprema završna prezentacija cijelog ciklusa

1 2. ObLIK poGLEda / završna javna prezentacija

Završna prezentacija koncipirana je u tri dijela:

1. Dječja kustoske koncepcije vlastite prezentacije semestra (odabir radova nastalih tijekom radionica i način njihovog postavljanja odlučuju polaznici – djeca. Voditelji se tu nalaze samo kao tehnička pomoć)
2. Kratki film – montirani materijal sa svih radionica koji se prikazuje cijelo vrijeme trajanja prezentacije
3. Razgovor sa *odraslima* – Kratka javna rasprava koju moderiraju djeca uz pomoć voditelja, a na koju su pozvani stručnjaci raznih obrazovanja i iskustava i aktivni umjetnici kako bi nam svojim sugestijama mogli pomoći.

LAUBA

Kuća za ljude i umjetnost Lauba
Prilaz baruna Filipovića 23a
10000 Zagreb

01 6302 115
www.lauba.hr